

Bemærkninger til lovforslaget

I retsplejelovens § 172 er der fastsat bestemmelser, der regulerer vidnepligten for redaktører, redaktionssekretærer og journalister ved den trykte presse og andre med tilknytning hertil.

Efter disse bestemmelser er der som udgangspunkt ikke pligt til at afgive vidneforklaring om, hvem der er forfatter eller kilde til en artikel eller meddelelse, der er optaget unavngivet i et periodisk skrift. Hvis retten skønner det nødvendigt af hensyn til sagens opklaring, og hvis hensynet til vægtige offentlige eller private interesser afgørende taler derfor, kan de ovenfor nævnte personer dog pålægges vidnepligt, hvis sagen angår en forbrydelse, der kan medføre højere straf end hæfte, eller angår brud på tavshedspligten, som påhviler nogen i offentlig tjeneste eller hverv.

§ 172 gælder alene journalister m.v. ved trykte periodiske skrifter. Vidnefritagelsen gælder således ikke journalister m.v. ved radio og fjernsyn. Ved Højesterets kendelse af 19. marts 1986 afvistes det at anvende retsplejelovens § 172, stk. 1, analogt på journalister ved radio og fjernsyn.

Højesteret udtalte i den forbindelse:

»Bestemmelsen i retsplejelovens § 172, stk. 1, om fritagelse for medarbejdere ved trykte periodiske skrifter for pligten til at afgive vidneforklaring om forfatteren eller kilden til en unavngiven artikel eller meddelelse i skriftet er efter lovens forarbejder udformet i nær sammenhæng med straffebestemmelserne i lov om pressens brug. Vidnefritagelsen modsvares således af redaktørens strafansvar for unavngivne artikler. En tilsvarende ansvarsordning er ikke gennemført ved lovgivningen

om radio- og fjernsynsvirksomhed.

På denne baggrund findes der ikke at være grundlag for at anvende retsplejelovens § 172, stk. 1, analogt på journalister ved radio og fjernsyn.«

Justitsministeren har som svar på et spørgsmål fra retsudvalget (alm. del – bilag 417, folketingsåret 1985–86) bl.a. oplyst, at der er nedsat et udvalg, som har til opgave at gennemgå aktuelle spørgsmål vedrørende reguleringen af det strafferetlige og erstatningsretlige ansvarssystem på medieområdet. Udvalget skal i den forbindelse navnlig tage stilling til, om der skal gennemføres et ensartet ansvarssystem for alle medier. Udvalget har ifølge kommissoriet samtidig til opgave at overveje, om der er behov for en udvidelse af reglen i retsplejelovens § 172 om kildebeskyttelse til også at omfatte journalister m.v. ved Danmarks Radio m.v.

Justitsministeren oplyste endvidere, at der formentlig kunne fremsættes lovforslag herom i folketingsåret 1986–87.

Forslagsstillerne finder imidlertid, at der allerede nu bør fastsættes regler, der giver journalister m.v. ved radio og fjernsyn samme mulighed for at beskytte deres kilder, som journalister ved den trykte presse har. Der foreslås derfor en ændring af vidnefritagelsesreglerne, uanset at de strafferetlige og erstatningsretlige spørgsmål endnu ikke er afklaret.

Grunden til, at forslagsstillerne ikke afventer det omtalte udvalgsarbejde, er bl.a., at de mange lokalradio- og fjernsynsstationer samt det kommende tv 2 gør det påtrængende nødvendigt at få afklaret spørgsmålet allerede nu.